

عنوان مقاله:

سرل و جایگاه منطقی داستان های خیالی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش زبان و ادبیات فارسی، دوره 19، شماره 62 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

غلامرضا حسین پور - استادیار گروه عرفان اسلامی، پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی، ایران

خلاصه مقاله:

جان سرل در فلسفه زبان خود به تفاوت های ظریفی توجه دارد که در میان انواع مختلف افعال گفتاری وجود دارند. به باور او، گفتن یا نوشتن در یک زبان، عبارت است از انجام یک نوع کاملاً خاص از افعال گفتاری که افعال مضمون در سخننامه می شود. بدین لحاظ، وجود گفتمان داستانی برای کسی که به چندین دیدگاهی معتقد است، مسئله دشواری را ایجاد می کند؛ یعنی چگونه می توانیم اثری داستانی را بفهمیم، حتی اگر نویسنده ظاهراً پاره ای از قواعد مهم کاربرد زبانی نقض کند؟ تلاش وافر سرل، در این سیاق، تحلیل مفهوم داستان است، نه مفهوماً ادبیات. در واقع هدف او، بررسی تفاوت میان اظهارات داستانی و جدی است، نه بررسی تفاوت میان اظهارات مجازی و واقعی. از نظر سرل، نویسنده یک اثر داستانی، به انجام مجموعه ای از افعال مضمون در سخن، معمولاً از نوع تصدیقی، تظاهر می کند. او معتقد است آنچه داستان خیالی را ممکن می کند، مجموعه ای از قراردادهای فرازبانی و غیرمعناشناختی ای است که ارتباط میان کلمات و جهان را که از طریق قواعد معناشناختی افعال گفتاری بنیان نهاده شد، قطع می کنند. بر این اساس، اعمال متظاهرانه افعال مضمون در سخنی که نگارش اثری داستانی را شکل می دهند، عبارت اند از: انجام افعال اظهار، به صورت واقعی، با قصد توسل به قراردادهای افقی که تعهدات اظهارات متعارف مضمون در سخن را به حالت تعلیق درمی آورند. هدف این جستار، بررسی، تحلیل و نقد نگاه سرل به جایگاه منطقی گفتمان داستانی است.

کلمات کلیدی:

جان سرل، گفتمان داستانی، افعال مضمون در سخن، قواعد معناشناختی افعال گفتاری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1556460>

